

Radio Noord start op 6 maart met spellingskursus Gronings

Gronings schrijven is niet moeilijk meer als je de spellingsregels kent

GRONINGEN „Ik bin hier geboren, ik proat din ook plat, mor 't lezen en schrievm dat is mie ja wat". Zo begint de Groninger liedjeszanger Ede Staal z'n lied dat hij schreef voor de, op 6 maart a.s. te starten, Groninger spellingskursus via Radio Noord. Op donderdag 6 maart gaat de eerste aflevering, tijdens de avonduitzending van Radio Noord, de lucht in. Een cursus waarin aan geboren en getogen Groningers en aan mensen die hier later zijn komen wonen een aantal zaken met betrekking tot de Groninger streektaal zal worden geleerd.

Samen met programmamaker Anne Hoeksema van Radio Noord gaat Streektaalfunktionaris Siemon Reker in eerste aanleg een serie van 8 lessen geven over de Groninger spelling. De manier waarop de cursus wordt gegeven heeft iets weg van bv een Teleac-talenkursus, waarin onder andere ook sketches zijn opgenomen.

Spreken en schrijven
De samenstellers van de cursus, de heren Reker en Hoeksema, verwachten er veel van.

„Als er in het beduidend dunner bevolkte Drenthe al zo'n 160 deelnemers zijn (bij Radio Noord loopt de Drentse cursus al - red.) dan moet er voor onze provincie toch zeker het dubbele aantal te halen zijn?" stelt de Groninger streektaalfunktionaris.

„'t Is heel gek eigenlijk, een grote groep Groningers spreekt vrijwel konstant Gronings, maar als men dan een briefje ofzo moet schrijven gaat dat in het Nederlands. Nu is daar helemaal niets op tegen, maar 't is wel opmerkelijk. Het Gronings schrijven lukt velen niet, of gaat hen moeilijk af. Dat is jammer vind ik, temeer daar er op een heel simpele manier spellingsregels aan te leren zijn die het Gronings schrijven eenvoudig en uniform maken", aldus Reker.

Anjerfonds

„Op zichzelf vind ik het al verheugend dat Radio Noord, in 1985 al 40 jaar in de lucht, nu een kurus Gronings gaat opnemen in het programma. Een minder leuke zaak is het feit dat er juist nu zo drastisch bezuinigd moet worden.

Omdat het Anjerfonds in de provincie Groningen de spellingskursus Gronings subsidieert („dat mag best even worden genoemd, omdat het Anjerfonds in Drenthe de Drentse cursus niet financieel steunt", zegt Reker) blijft de bijdrage van de deelnemers beperkt tot f 10,- voor de eerste 8 lessen. In dit pakket zit ook de huiswerk-korrektie. Een van de vaste onderdelen van het programma is het door Ede Staal geschreven en gezongen lied waarvan in de aanhef de openingsregel is gegeven. Z'n tweede couplet begint zo: „Ie wai-ten dat de maisten wel Grunnegers kinnen, en nou wai-ten ie ook dat doar regels veur binnen".

Herwaardering

De Groninger streektaal bloeit mementeel weer. Er wordt weer meer Gronings gesproken dan zo'n 10 jaar geleden. En in steeds bredere lagen van de bevolking. Niet onwaarschijnlijk is het dat Radio Noord daar met het Groninger programma een grote hand in heeft gehad. Het programma, met de Stamto-

afel als grote trekker, groeide sinds 1979 uit tot het populairste radioprogramma in Nederland en overtrof zelfs nog een Tros Top 100. Op kleinere schaal was de commissie „Bibelvertoalen" en „Grunneger dainsten" al langer bezig en is het Groninger streektaal-toneel ook nog steeds zeer geliefd. „Nu willen we proberen de mensen ook nog aan het Gronings schrijven te krijgen" zegt Siemon Reker. Wie nu aan de spellingskursus meedoet is instaat om b.v. in december z'n Sinterklaas-gedichtjes in het Gronings te schrijven.

Spellingswijzer

De eerste serie van 8 lessen, eens per twee weken, is volgens de samenstellers voldoende om de deelnemers wegwijs te maken in de spellingsregels.

Aan de hand van de cursus via de radio en het aan de deelnemers toegezonden lesmateriaal, gaat dat spelerwijs. Een heel klassiek voorbeeld van een spellingsprobleem in het Gronings is de „oa" of „ao". Is het nou „toal" of „taol". Of, schrijf je nu „loop'n" of „loopm".

Sinds 1984 is er van de hand van Siemon Reker al een Spellingswijzer voor het Gronings in de boekwinkels te koop. Van dit boek zijn al een groot aantal verkocht. Doordat er voor de uitgave van dit boek een behoorlijk bedrag aan subsidie is verstrekt is de verkoopprijs laag gebleven. Deelnemers aan de cursus krijgen het boekwerk voor f 5,- in hun bezit.

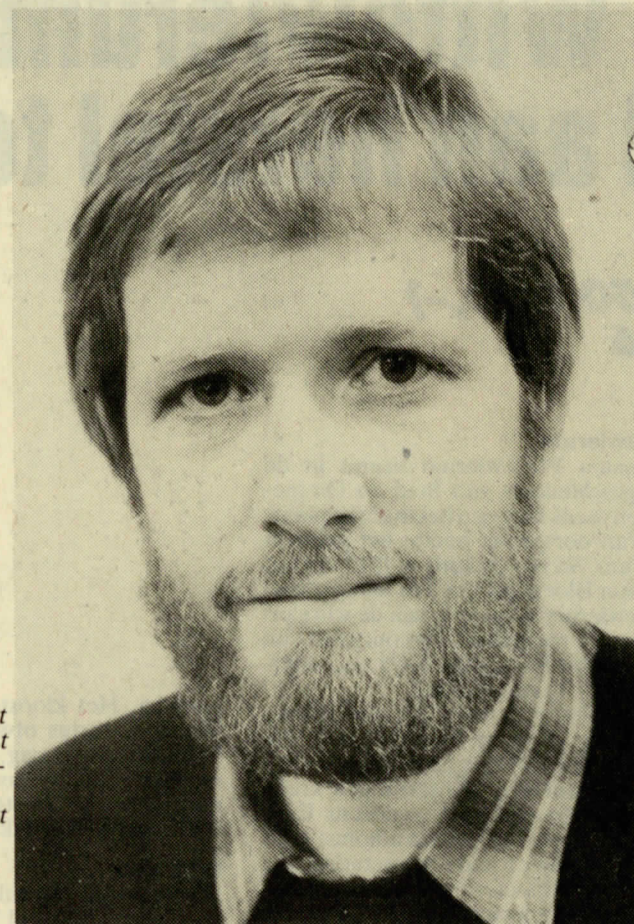
„Aan de ene kant is het fijn dat de prijs laag kan worden gehouden. Aan de andere kant zou het best wel eens een remmende werking op de verkoop kunnen hebben. Zo'n boek voor f 5,- . . . dan zal het ook wel niet zoveel voorstellen, is dan de gedachtengang. Jammer, want al is dit boek op onderdelen nog best wat aan te vullen, in z'n algemeenheid geeft het een compleet beeld van de spelling". Vanuit de „leidraad" worden de 8 (begin)lessen gegeven.

De basiskursus wordt naar verwachting in de zomermaanden gevolgd door een luisterkursus. „In de zomermaanden zijn er een aantal mensen uit andere delen van het land die naar Groningen of Drenthe komen en dan ook naar Radio Noord zullen luisteren. Voor die groep is het ook leuk om „iets" van de Groninger streektaal mee te kunnen nemen.

Automatiek

De cursus Gronings heeft, zoals Siemon Reker het noemt, iets weg van en automatiek. „In zo'n automatiek liggen bamiballen, nassiballen, kroketten en noem maar op. De één vindt dit lekker

De Groninger streektaalfunktionaris Siemon Reker: „wie de spellingsregels kent is niet alleen in staat om bv. Sinterklaasgedichtjes te schrijven maar leest de Groninger volksverhalen ook veel makkelijker". (foto N.v.h.N.)

de ander dat. Zo is het ook met de verschillende onderdelen waaruit de cursus zal worden opgebouwd. Er zou een aparte serie lessen over verkleinwoorden kunnen worden gemaakt, maar evengoed over de benamingen van inwoners uit de verschillende plaatsen. Waarom noemt men bv.

een inwoner van Bedum een Bemer of Beemer, en een inwoner van Nieuweschans een Schanser".

Waar de cursus zoal heen kan leiden staat de heren Reker en Hoeksema op dit moment nog niet duidelijk voor de geest. De spellingskursus is de eerste stap.